

Тема 4. ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ ЕТИЦІ

План

1. Актуальні проблеми біоетики.
2. Основні види професійної етики.

За останні 25 років в етичній науці відбулись зміни: окрім класичної теорії моралі, вчені почали розробку практичних проблем осмислення і вдосконалення морального аспекту в усіх сферах особистого і суспільного життя людини. Прикладна етика – це сукупність принципів, норм і правил, що виконують практичну функцію навчання людей певній поведінці у певних галузях їх життєдіяльності та в конкретних ситуаціях. В наш час активно розвиваються такі напрямки прикладної етики, як етика ділового спілкування, біоетика, професійна етика.

Виникнення біоетики як теоретичного і прикладного міждисциплінарного напрямку пов'язано, з одного боку, з науково-технічним переозброєнням сучасної медицини та біології. З іншого боку, розвиток біоетики відображає загальний процес гуманізації науки. У фундаменті біоетики знаходиться ставлення людини до феноменів життя та смерті, що конкретизується у таких питаннях: етичні аспекти абортів, клінічної смерті, евтаназії, генної інженерії та клонування, трансплантології тощо. Використовуючи літературу, розгляньте зміст цих суто медичних проблем з позицій моральної відповідальності.

Перш ніж розглядати особливості кожного з видів професійної етики, зауважимо, що професійна мораль є невід'ємною складовою моралі загальнолюдської. Вона існує в її рамках і формується на її основі. У професійній етиці створюється система конкретних моральних норм із системою відповідних їм практичних правил, які “обслуговують” певні види професійної діяльності, а саме такі, об'єктом яких є людина. Особливе значення має медична, юридична етика та етика соціальних працівників. Відповідні їм види діяльності, як і діяльність актора, режисера, журналіста, звернені до людини, задовольняють розмаїття її потреб та інтересів. Оволодіння нормами професійної етики передбачає загальну культуру особистості, її вихованість. Проблеми, що їх вирішують працівники соціальної сфери, значно більше інших професій потребують морального вибору, оскільки спрямовані на підтримку, допомогу і захист всіх людей, але в першу чергу – малозабезпечених, а також тих, хто має особливі соціальні потреби. Основою діяльності соціального працівника є такі цінності, як гуманізм, справедливість, повага, гідність.

“Кодекс етики Національної Асоціації соціальних робітни-

ків” (США, 1977) включає директивні та забороняючі принципи, якими керуються всі соціальні працівники: професійна об’єктивність; повага до людської несхожості; врахування можливостей клієнта; конфіденційність; толерантність; патерналізм тощо.

Винагородою соціального працівника є почуття морального задоволення від усвідомлення виконаного обов’язку. Сама мотивація його діяльності пов’язана з прийняттям на себе соціального та особистісного обов’язку, який за нього ніхто не виконає.

Посібник “Етика” за ред. В. Лозового (розділ XII) допоможе вам з’ясувати специфіку юридичної етики, її основні завдання, особливості моральних засад діяльності представників різних юридичних спеціальностей (прокурора, слідчого, адвоката тощо).

Література

1. Етика: Навч. посібник / За ред. В.О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 224 с.
2. Биоэтика: проблемы и перспективы // Вопросы философии. – 1994. – № 3.
3. Этика: Учебное пособие / Т.В. Мишаткина, З.В. Бражникова и др. – Минск: Новое знание, 2002.

Завдання до самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Термін виконання	Кількість балів
1	Тестування № 1. Джерело: Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика. – М.: Гардарики, 1998. – С. 44-223.	Згідно з графіком триместру	20-30